



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

В И С Н О В О К

до проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про захист персональних даних» щодо форм та умов надання згоди на обробку персональних даних (реєстр. № 2671 від 23.12.2019, поданий Кабінетом Міністрів України) та проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо захисту персональних даних, форм та умов надання згоди на їх обробку (реєстр. № 2671-1 від 11.01.2020, внесений народними депутатами України Королевською Н.Ю. та іншими)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації розглянув на своєму засіданні 15.01.2020 року (протокол № 11) проект Закону про внесення змін до Закону України «Про захист персональних даних» щодо форм та умов надання згоди на обробку персональних даних (реєстр. № 2671 від 23.12.2019, поданий Кабінетом Міністрів України) та проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо захисту персональних даних, форм та умов надання згоди на їх обробку (реєстр. № 2671-1 від 11.01.2020, внесений народними депутатами України Королевською Н.Ю. та іншими).

Зазначені законопроекти спрямовані на деталізацію форм надання згоди на обробку персональних даних та надання можливості органам державної влади і місцевого самоврядування обробляти персональні дані на підставі їх повноважень.

Що стосується законопроекту реєстр. № 2671, його розроблено:

для реалізації Програми діяльності Кабінету Міністрів України, схваленої Верховною Радою України 4 жовтня 2019 р., якою визначено для Уряду Ціль 11. “Людина живе в державі, яка ставить перед собою реалістичні цілі та досягає їх з використанням розумно необхідних для цього ресурсів” та Ціль 17.1. “Україна відповідає критеріям членства в Європейському Союзі”;

на виконання зобов’язання України, передбаченого статтею 15 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони та завдання 11 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію

між Україною та ЄС, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. №1106.

Проект Закону стосується положень статті 8 “Право на повагу до приватного і сімейного життя” Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та не порушує її. Так, пропонується на основі положень Регламенту ЄС 2016/679 (GDPR):

деталізувати форми та визначити умови надання згоди на обробку персональних даних;

передбачити можливість обробляти персональні дані володільцями - органами державної влади та місцевого самоврядування на підставі необхідності здійснення їх повноважень. Отримання згоди на обробку персональних даних такими володільцями буде непотрібна.

Його положення передбачають, що згоду на обробку персональних даних надаватимуть одним із способів:

в письмовій формі, в т.ч. електронними засобами, якою може бути окремий документ, який підписує суб’єкт персональних даних, одна з умов договору, заява, анкета тощо;

в електронній формі, якою може бути позначка на веб-сайті в Інтернеті, що проставляє суб’єкт персональних даних, передбачена інтерфейсом веб-сайту анкета для заповнення, технічні налаштування веб-сайту, операційної системи, програмного забезпечення, мобільного додатка, які передбачають обробку персональних даних тощо;

іншій формі, що та однозначно вказує на згоду суб’єкта персональних даних на обробку його персональних даних.

Водночас тягар доводити надання суб’єктом персональних даних згоди на обробку його даних покладуть на того, хто володіє цими даними.

Не розглядатимуть як згоду на обробку його персональних даних:

мовчазні та невизначені дії суб’єкта персональних даних;

встановлені за замовчуванням налаштування веб-сайту, операційної системи, програмного забезпечення, мобільного додатка; бездіяльність суб’єкта персональних даних.

Альтернативний законопроект реєстр. № 2671-1 передбачає:

встановлення можливості обробки персональних даних органами державної влади та місцевого самоврядування на підставі необхідності здійснення їх повноважень, визначених законами, та виключно за умов наявності згоди суб’єкта персональних даних на обробку його персональних даних;

удосконалення і посилення законодавчих вимог про умови надання згоди на обробку персональних даних;

скасування права Міністерства фінансів отримувати і обробляти персональні дані громадян без їхньої згоди.

В частині предметів відання Комітету, питання захисту персональних даних розглядається, як базове фундаментальне право людини при наданні цифрових послуг, сервісів та основи довіри до держави та її можливостей забезпечення захисту приватності особи.

Суб'єкт законодавчої ініціативи посилається на європейське законодавство в цій частині. Офіційний переклад **Регламенту ЄС 2016/679 (GDPR) визначає:**

«згода» суб'єкта даних означає будь-яке вільно надане, конкретне, поінформоване та однозначне зазначення бажань суб'єкта даних, яким він або вона, шляхом оформлення заяви чи проявом чітких ствердних дій, підтверджує згоду на опрацювання своїх персональних даних;».

Але законопроектом пропонується наступні форми надання згоди - **«у письмовій формі, електронній формі або в іншій формі, що чітко вказує про надання такої згоди суб'єктом персональних даних».**

При цьому текст другого речення, що стосується надання згоди у сфері електронної комерції залишається без змін, хоча цим передбачено інший вид надання згоди (не форми) «шляхом проставлення відмітки про надання дозволу на обробку своїх персональних даних відповідно до сформульованої мети їх обробки, за умови, що така система не створює можливостей для обробки персональних даних до моменту проставлення відмітки», що робить нерівні умови для володільців персональних даних, які можуть себе відносити до суб'єктів у сфері електронної комерції і уникати необхідності виконання частини першої визначення згоди та форми її надання.

Внесення змін до статті 11 «Підстави для обробки персональних даних» містить не тільки уточнення підстав для обробки, що прямо зазначено в назві статті, а й надається ще раз, але вже інший перелік форм надання згоди суб'єкта персональних даних на обробку його персональних даних, що на думку Комітету є надмірним та потребує уточнення в частині регулювання даного питання в статті, що безпосередньо стосується визначення згоди.

Також пропонується уточнення підстави, що встановлена в Законі України «Про захист персональних даних», як «дозвіл на обробку персональних даних, наданий володільцю персональних даних відповідно до закону виключно для здійснення його повноважень;» і заміну на **«необхідність виконання володільцями персональних даних — органами державної влади та органами місцевого самоврядування своїх повноважень, передбачених законом;»**, що на думку Комітету, не містить нової правової норми і є тотожним поняттям, та по суті не призведе до задекларованих суб'єктом законодавчої ініціативи наслідків, а саме можливості обробки персональних даних без згоди суб'єкта персональних даних.

Враховуючи зазначене, Комітет пропонує пункт 1.2. статті 11 викласти в такій редакції:

«необхідність виконання володільцями персональних даних — органами державної влади та органами місцевого самоврядування своїх повноважень, передбачених законодавством».

Врахування зазначеної пропозиції матиме позитивний вплив та надасть можливість центральним органам виконавчої влади пришвидшити впровадження процесів цифрової трансформації в країні.

Щодо підстави для обробки персональних даних необхідність виконання Міністерством фінансів України визначених законом повноважень з контролю за дотриманням бюджетного законодавства в частині верифікації та моніторингу, Конституційний Суд України у 2018 році ухвалив Рішення у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень абзацу першого пункту 40 розділу VI „Прикінцеві та перехідні положення“

Бюджетного кодексу України. Цим Рішенням Суд визнав такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), окремі положення абзацу першого пункту 40 розділу VI „Прикінцеві та перехідні положення“ Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) щодо права Міністерства фінансів України (далі – Міністерство) отримувати інформацію, що містить персональні дані. Тому Комітет вважає, що внесення цієї норми, без додаткового внесення змін до законодавства, що встановлює порядок обробки персональних даних для зазначених цілей у вигляді окремої статті цього Закону, може призвести до порушення права особи на приватне і сімейне життя, передбаченого Конституцією України.

При цьому Комітет підтримує нову норму (стаття 11¹) щодо умов надання згоди, яке вносить правову ясність у процес отримання згоди володільцем від суб'єкта персональних даних.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення **Комітет ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про захист персональних даних» щодо форм та умов надання згоди на обробку персональних даних, реєстр. № 2671 від 23.12.2019, поданий Кабінетом Міністрів України **взяти за основу з урахуванням висловлених пропозицій та зауважень.**

2. Рішення Комітету з даного питання надіслати Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин.

Голова Комітету



М. Крячко